

Іван
ДРАЧ

Сатирикон

Поезії

FOLIO

Іван Федорович Драч

Сатирикон. Поезії

http://www.litres.ru/pages/biblio_book/?art=23748855

Сатирикон. Поезії: Фоліо; Харків; 2016

ISBN 978-966-03-7593-2

Аннотація

Ім'я Івана Федоровича Драча (нар. 1936 р.) відомо не лише в Україні, а й далеко за її межами. Поет, кіносценарист, драматург, перекладач, мислитель, громадський діяч, перший голова Народного Руху України (1989), лауреат Шевченківської і Державної премій СРСР, кавалер ордену князя Ярослава Мудрого V ступеня (1996), Герой України (2006). Поезія Івана Драча виразно сучасна, масштабна, інтелектуальна, емоційно насичена, вона дозволяє читачеві повернутися в минуле, зазирнути в майбутнє, спонукає перейнятися тривогами нашого часу.

До видання увійшли поезії із книжок «Противні строфи» (2005), «Із майбутньої книги» (2007), «Сивим конем» (2011), «СатирикоN. Pro i contra» (2015), в яких поет чуйно вловив найтонші вібрації сучасності.

Содержание

Замість Передмови	8
Сатирикон	38
Із книжки «Противні строфи»	38
Противні строфи	38
Газова камера біля Кремля, або російська домінанта	39
Груша	39
Монна Ліза – барменша	40
Тяжкої весни 2003 року	41
Еліта	42
Метаморфози	43
Скука	43
«Знов скажені свої гармати...»	44
Звитяги	44
Спроба піаркомпанії	45
Влодко Климків	46
Полювання Жоржа Грабовича	47
Б. І. Олійник	50
«Голі дупці заєдупці...»	50
«Вже вітри синьookі...»	51
Не кради!	52
Кончений ідіот	53
Українська позиція	53

«Народ був таки народ...»	54
«Юна Оленочко...»	55
Ярмарок в Товстому	56
Леонід Соломонович	57
«Вічна українська робота...»	58
В. К. Черняку	59
Остання пелюстка	60
Труднощі	61
Кольчуга	61
Сахара під Києвом	62
Метелики в НУ	63
Удар Миколи Лукаша	63
В часи Баха і Скарлатті	64
Благання	65
У Празі	66
В. А. Ющенко	67
І	67
ІІ	68
ІІІ	69
І. С. Плющ	70
І. О. Заєць	70
Рефату Чубарову	71
Наша мати	72
«Іменини у брата чи дата...»	73
В'ячеславу Чорноволу	75
«Пісню українську вбивають у Львові...»	76

Хрест Панька Куліша	77
Хрест із серпом і молотом	78
«Я – ганчірка у Божій руці...»	79
Аллі Горській	80
«У костьолі Святої Анни...»	80
Криворівня	81
«Спадає сніг на Чигирин...»	82
«Ворони вчать своїх вороненят...»	83
«У Варшаві...»	83
«Коли лучилась доля львівська...»	84
«Антонич там, „Мойсей“ Євгенів...»	85
Жаба заздросі	86
Солов'я	87
«Пада сніг молодий, театральний...»	88
Мініатюри	88
Книжки	88
Віра	89
Справедливість	89
«Отак живу. Живим життям живого...»	89
«Як за пазухою в Господа Бога...»	90
Метелики	90
«Сонце одної ночі...»	90
«Мамалига...»	91
Бюрократія	91
Нетерпеливиця	91
«Найкраща музика – це тиша...»	92

Дипломатія	92
Міль	92
«Несита слава всім насититься...»	93
«Великі безкрилі істоти...»	93
«Міссісіпі Міссурочка...»	93
«Вік як вік...»	94
«Долу ай – повен місяць по- татарськи...»	94
«Вже душа задубіла і тіло...»	94
«Знов сірий прийшов...»	95
«Українці й українці...»	95
«Чогось головка заболіла...»	96
Президенція	97
Просто істина	100
Вічне питання	100
Дипломатична лінія	101
Листопадове питання	102
Є. К. Лазаренку	103
М. Г. Жулинському	105
В. О. Яворівському	106
І. М. Дзюбі	107
Берло[2]	108
Кінець ознакомительного фрагмента.	110

Іван Федорович Драч

Сатирикон

Поезії

© І. Ф. Драч, 2016

© І. С. Рябчий, упорядкування, 2016

© Ірина Славінська, інтерв'ю, 2011

© О. А. Гугалова, художнє оформлення, 2016

Замість Передмови

Від А до Я

Чикаленко колись казав, що Україну треба любити не до глибини серця, а до глибини кишені. На жаль, до глибини кишені Україну люблять тільки бомжі... Якби я зустрівся з Богом, то я би вибачився за те, що я такий.

Іван Драч – неоднозначна фігура українського культурного простору. В літературі доби «шістдесятників» його поезія наробила чимало галасу. В кінематографі саме за сценаріями Драча було створено низку справді культових фільмів – «Пропала грамота», «Криниця для спраглих», «Камінний хрест».

Водночас письменникові часто дорікають надто рівними взаєминами з будь-якою владою. За СРСР Драч отримав дві державні премії – премію УРСР ім. Тараса Шевченка та Державну премію СРСР. За доби правління Кучми – орден князя Ярослава Мудрого, а за Ющенка – звання «Герой України». В сьогоденному контексті широко обговорювали участь Драча та інших митців у Гуманітарній раді при уряді Януковича.

«Українська правда. Життя»¹ поставила Івану Драчу зо

---

¹ Проект «Від А до Я» стартував у січні 2010 року на сторінках інтернет-видання «Українська правда. Життя». Інтерв'ю Ірини Славінської з Іваном Драчем

три десятки запитань, аби помандрувати в часі та спробувати розібратися в усіх цих парадоксах. В результаті поговорили про живих класиків, президентів у ліфчиках, соняшники та Параджанова.

А

Авторитет

Народи визначаються за письменниками. Україна – це вже держава, яка намагається стати державою з різноманітним успіхом. Я колись не дуже вірив, що за мого життя Україна постане державою. Але вона таки постала – і я мав до того певну причетність.

Яке ваше місце в становленні України?

Ну, раз абетка, то я скажу по абетці. А, Б, В, Г, Д... От я – це «Д». Драч.

було вміщено на сайті цього інтернет-видання 8.11.2010 р. Пізніше воно було опубліковане в книзі: Ірина Славінська «33 герої укрліт», що вийшла друком у видавництві «Фоліо» (2011).

Б

Бажання

Хотілося б, щоб український народ, українська нація, український етнос більше відповідав би своїй суті як народ, як нація – як поляки, росіяни, німці, французи.

То нація тотожна етносу? Тоді що розуміти під «етносом»?

Якщо розуміти націю в сенсі політичному, то вона, звичайно, не тотожна етносу. Тут треба йти за Липинським, а не за Донцовим.

Коли казати про етнос, то цей час вимагає щось і від етносу. Ми бачимо, що Меркель, яка думала зібрати до купи всіх німців, турків і сербів, не вдалося цього зробити. Тепер вона закликає, що всі, хто хоче бути в Німеччині, мають шанувати німецьку мову та культуру. Французи почали говорити про це ще раніше. Поляки взагалі можуть бути взірцем у цьому аспекті.

То що – українська Україна, українське походження з діда-прадіда?

Мені видається, що це не є основним. Коли я вишукую все, написане про Івана Гонту, то найкраще про нього на-

писав Антонович, а це був напівмадляр-напівполяк. При цьому він вчитель Грушевського та один із основоположників українського буржуазного націоналізму, чи як там це тепер називають.

То що важить?

Важить мова та духовна наповненість – культура, відчуття своєї приналежності до України. Ще Леся Українка писала: «Послухаєш, як вони по-українськи говорять – то ліпше б вони говорили по-китайськи».

В

Влада

Коли йдеться про Маргарет Тетчер і Вільяма Голдінга, то було би дивно, якби Голдінг займався політикою. Він писав свої романи, а Маргарет Тетчер займалася політикою.

Але така нація, такий народ, як в Україні, щойно стає на ноги. Коли тут літератори пішли в політику, то це було те ж саме, що й Грушевський або Петлюра в політиці. Вони не були фаховими прописними політиками, але почали займатися політикою.

Чим краще буде розвиватися українська політика, тим далі будуть віддалятися літератори від політики.

Як політика вплинула на вашу творчість?

Це треба читати. Одна з моїх останніх книжок зветься «Противні строфи». Там, звісно ж, політика вплинула. Сама назва говорить, що вони противні – це вплив політики.

Ви могли б творити зовсім поза політичним контекстом?

Я й так багато творю поза політичним контекстом. Ось коли я пишу про Набокова, який прилетів до мене метеликом, – то це не політика.

Сучасним українським літераторам варто було б іти в політику?

Думаю, що ми, люди старшого покоління, вже приречені на політику. До мене щодня багато людей ідуть, як до депутата на прийом, хоча я давно не в парламенті.

А молодше покоління 50-літніх – Юрій Андрухович, Оксана Забужко – цього вже не потребує. Олесь Доній, Кость Матвієнко, їхні ровесники – це політики.

Чому?

Бо Україна вже відбулася як держава. Вже є надія. Я чую, що щось творче і незворотне відбулося з етносом.

Г

Громадська гуманітарна рада

Коли Янукович вручав Шевченківську премію Михайлу Андрусяку за його трьохтомник про УПА, то я підійшов і привітав його з тим, що він переступив свої межі та вручив цю премію. Президент повинен бути президентом всіх українців – і я привітав його з тим, що він став на цей шлях.

Ось чому я не відмовився від участі в Гуманітарній раді. Там я буду намагатися зберегти все, що можна зберегти. Зараз є багато речей, які треба захищати.

Які конкретно?

Музеї в Києво-Печерській лаврі – це речі дорогоцінні. Києво-Печерська лавра не повинна бути осередком тільки релігійної духовності. Вона має бути осередком духовності взагалі – все ж змінилося.

Зараз інші релігії, наприклад католики у Ватикані, намагаються впускати якомога більше людей до своїх пам'яток. А ми ніби намагаємося заховати те, що в нас є – Катерину Білокур, Марію Приймаченко. А хай би ті, хто прийшли молитися, подивилися б і на живопис Білокур. А хто прийшов до Марії Приймаченко – помолилися.

Крім музеїв, які ще проблеми гуманітарної сфери бачите?

Гуманітарна сфера не активна. Вона цікава, але розпорошена. Я трохи знаю, що відбувається в літературі, малярстві, музиці, кіно. Там потрібна концентрація людей. Також треба виставляти те, що маємо.

Треба підняти те, що лежить на поверхні, але ніби не є основоположним, – український спів. Є прекрасний співак Анатолій Мокренко. Він родом із Сумщини і вже багато років проводить там фестивалі народної пісні – шкільні, сільські, районні.

Спів і хори – велике багатство українського народу. Педагогічний університет ім. Драгоманова виношує ідею про тезу «Заспіває школа – заспіває Україна». Все це робитимуть майбутні вчителі, які там вчать. Анатолій Авдієвський – центр цього руху, ректор університету – теж із Сумщини.

Євгенія Мірошніченко колись мені жалілася, що виховує співаків і співачок, які їдуть у Москву, Варшаву, в Італію. Вона носилася з ідеєю Малої опери в Троїцькому домі на Лук'янівці. Зараз я маю порозуміння з Новохатком – і ми хочемо зробити Музичний дім саме там, на Лук'янівці.

А ще є музей Бориса Гмирі. Раніше таких людей набагато прицільніше шанували... І Козловського, і Гмирю, і Петрусенко...

Хто все це профінансує?

Я думаю, що просто треба розумно розпорядитися бюд-

жетом. Не потрібно великих грошей. А коли говорити про школу, то все це іде в системі освіти. Табачник стане самим співучим міністром. Добрий парадокс.

Серед молодшого покоління українців є думка, що в сфері культури надто часто звертаються до минулого, що бракує погляду в майбутнє. Що про це думаєте?

Думаю, що вони мають рацію. І тому треба велику та принципову лінію вести на освоєння англійської мови. Саме завдяки англійській мові піднялися Індія, Китай і Латинська Америка. Мусять англійською вести діалог німці з французами, а іспанці з італійцями. Мусимо і ми.

Сам Бог каже, що треба зосередитися на майбутньому. Треба вчити і російську, і англійську – це не заважатиме патріотизму. Та особливо треба зосередитися на англійській. Російськомовний Юрій Ілленко в Канаді та США одночасно вчив на кінофестивалі обидві мови. Зараз мені важко уявити більшого націоналіста.

Д

Дисидент

Я себе ніколи не вважав дисидентом. Я ніколи ним не був. Я вважав себе людиною з патріотичними поглядами. Я не

прагнув виступати та голосно говорити про ці погляди – я хотів їх втілювати за допомогою своєї реальної роботи. Я був, як робочий віл, робоча бджола, я не був людиною, що б'є в барабан і кричить про себе.

Так само я дуже шанував Івана Дзюбу, котрий робив свою роботу та водночас голосно говорив про свої погляди. Також любив Аллу Горську та Віктора Зарецького – вони були моїми друзями, їхній син та невістка – також мої друзі.

Якщо ви не дисидент, то вас можна назвати конформістом?

Звичайно. Я 30 років був членом КПРС. Гріх було б не вважати мене конформістом. Скрипник і Хвильовий були комуністами і великими українцями.

Але «конформіст» для мене – не лайливе слово. Це людина, котра знає ситуацію, розбирається в ситуації та робить ті кроки, які вважає потрібними.

Е

Енергія

Мені вистачає енергії. Як казав Сталін, посилаючись на Антея, можна притулитися до землі – і буде енергія.

Я можу навіть підзаряджати інших – я люблю своїх людей.

Люблю також своє село, де черпаю енергію. Люблю місто, в якому живу, попри те, що воно до мене жорстоко ставиться, попри те, що воно вбило мого сина. Я люблю Київ-убивцю. Намагаюся зрозуміти за що. Це трагічно і боляче.

Але так багато прекрасних речей навкруги. Я тішуся, що живу.

У вас є життєва ціль, сенс життя?

Це саме життя. Щодня я оточений радостями та печалями. І радості, і печалі – це величезні крила. В мене великий розмах крил – і в трагізмі, і в radoщах.

Не боїтеся смерті?

Боюся болю. Смерті не боюся.

Ж

Журналістика

Я думаю про журналістику краще, ніж вона сама про себе думає. Я вважаю її четвертою владою. Вона наймолодша за віком представників – журналістами є переважно молоді люди. Це надзвичайно цікаво – і Юля Мостова, і Сергій Рахманін, і журналісти «Дня», і «Коментарі», і Анатолій Стреляний, і Віталій Коротич.

Але журналістиці бракує гостроти, відваги та відчайдуш-

ності. Трохи не вистачає інтелекту. Взірець – італійський журналіст Роберто Савіано та його репортаж «Гоморра» про італійсько-китайську корупцію.

В Україні журналістика справді є четвертою владою? Чи це лише словосполучення?

Як і інші влади. Як і законодавча, виконавча та судова влади, журналістика має свої плюси та мінуси.

3

Забобони

Коли бачу kota перед собою, то намагаюся знайти гудзика. Чи, принаймні, за пупчик тримаюся.

Але це таке. Я для себе відкрив справді дивні речі.

Колись мого сина переслідували та шукали в Європі. Тоді ж до мого будинку злетілися сови. Вночі вони не давали спати – пугутькали без кінця. В якусь ніч я розізлився, набрав камінців і хотів у них кинути. Але докинути не міг, бо там високі сосни.

Так пройшло два-три дні. Потім онучка Павличка покликала мене, і я побачив, як прилетів лелека та почав клеко-тати на тих сов. І вони одна за одною одлетіли. Залишився тільки один лелека. На той час син уже звільнився від пере-

слідувань.

Я ніколи не думав, що бувають такі зв'язки між світом душевним і світом людським.

I

Інтелектуал

Я тішився, коли мої друзі Мирослав Попович і Сергій Кримський покликали мене писати разом із ними книжку про Сковороду. Кожен писав свої розділи. Думаю, вони не взяли б до себе найдурнішого письменника.

У Західній Європі «інтелектуалами» називають людей, які є публічними представниками інтелігенції, своєрідними рупорами. Ви безперечно відіграєте цю роль. Як вам у ній живеться?

Я не щодня задумуюся над усім цим. Я не думаю про те, як має себе почувати інтелектуал.

Якби вам самому потрібно було б якимось окреслити свою роль в українському суспільстві, то який «ярлик» ви б обрали?

Он соняшник перед вами сидить. І в пору цвітіння. І в пору виробництва олії. Соняшник дуже виснажує землю. Як і рапс...

К

Канів

У нас люблять ікони. Шевченко занадто сконцентрував у собі всі прагнення та бажання.

Але Шевченка треба брати в контексті дивовижних людей, які його оточували. Це прекрасний історик Костомаров, це суперечливий і несподіваний Пантелеймон Куліш, це Микола Гулак, який став одним із дослідників «Витязя в тигровій шкурі» і написав до Лобачевського французькою мовою про неевклідову геометрію.

Шевченко – не «дуб среди долины ровныя». Він існував у оточенні цікавих людей. Якби ми це все густіше сприймали, то інакше ставилися б і до Шевченка.

Кого ще можна додати до українського іконостасу?

Франка, звичайно. Це людина величезних потужностей і величезної трагічної долі. Так само – Лесю Українку. Я дуже її люблю. Я мрію – якщо в моєму віці ще можна мріяти – написати про останні роки життя Лесі Українки та поставити фільм разом із Машенком.

Кого з цих трьох можна було б запропонувати на роль ікони для наймолодшого покоління українців?

Шевченка ніким не можна замінити. Можна додати ще Вернадського.

Чому саме Шевченко?

Тут єдність високого таланту чи генія з відповідністю життєвої долі. Десятиліття солдатської каторги та знущання зробили Шевченка таким чоловіком.

Є цікаве дослідження Назаренка – цей дослідник російської літератури зробив книжку про Шевченка не як про поета, а як про людину в оточенні міфів. Він пише про ножі на могилі, що стала місцем поклоніння пророкові, про претензії до Шевченка, який не все зробив із того, що міг.

Коли таке пише дослідник Салтикова-Щедріна та Свіфта, цьому більше віриш, ніж прописним шевченкознавцям.

А чи не забагато тут страждань?

Страждань вистачає. Я проти голосінь.

Є такий надзвичайний музичний інструмент, як трембіта. Вона асоціюється насамперед із похоронами. Але ж вона не тільки для похоронів! Вона для народження, хрещення і так далі.

Одну іпостась ми знаємо – голосимо. Голосіння в моді. А момент веселий і світлий зовсім не використовуємо. Тут для мене чудовим прикладом завжди був Параджанов – він у всьому міг знайти щось смішне, парадоксальне, викличне, епатажне.

Параджанов був гомосексуалістом. Пам'ятаю, він постійно наді мною знущався: «Когда ты мне отдашься? Вот ви-

дишь, стоить Толя-милиционер? Вот он мне уже отдался. А ты когда?» І тішився, що я не знаходжу собі місця од незручності.

Навіть коли його кидали в тюремні тортури, він все одно знаходив щось, ставав центром уваги. Люди його шанували, бо він мав надію. Він ніколи не любив голосіння.

Ми занадто любимо плакучу вербу – це наш герб...

Л

Література

Щойно в мене була 9-класниця – вона пише роботу для МАН про мене. Розпитувала, як я почав писати вірші, як до моїх віршів ставилися.

То ви живий класик літератури?

Ніколи про це не думав. Завжди звертаю на жарт, кажу, що я «кляцик», кляцаю на машинці...

Як ви ставитеся до сучасної української літератури?

Вона собі нормально розвивається. Я зазвичай читаю в літаку, коли їду до доньки, – вона завжди просить привезти те, що зараз в Україні читають.

Ось прочитав «Таємницю» Андруховича, «Чорний ворон» Шкляра і «Музей покинутих секретів» Забужко. Мені

сподобалося. Правда, я не зрозумів, чого Забужко так настропалилася на Ліну Костенко. Та й у Андруховича «Московіада» більш цікава, ніж «Таємниця».

Українському літературному контексту чогось бракує?

Бракує того ж, чого бракує і журналістиці. Бракує гостроти думки, парадоксальності. Бракує Едгара По...

М

Молодь

Мойсей водив людей сорок років. У нас пройшло всього двадцять. Треба ще двадцять.

Яке буде покоління через двадцять років?

Воно буде цікавішим за моє покоління, що виростало при каганці чи при свічці. Це буде покоління, що може краще сприймати світ у всіх його проявах, користуватися новими набутками.

Хоча і старше покоління цікаве, бо нові покоління ніколи не знатимуть, що таке земля під босими ногами, що таке вітер в полі, – вони не матимуть цього особливого досвіду.

Нове покоління буде більш раціональне, буде перегушене інформацією, що нам ніколи навіть не снилася.

Як можна виховати це нове покоління?

Про це не треба думати. Їх виховає саме життя. Молодь має цікавитися всім життям – концертами у філармонії, виставками...

Ось Янукович поїхав до Ангели Меркель після концерту Кобзона, а Меркель у Бейреті за два дні перед тим була на концертах Вагнера. Зустрічаються два представники двох народів – і дуже важко говорити, що діалог між ними відбувається в одному регістрі.

У Бейреті збережений театр з кріслами Ріхарда Вагнера, а парик Йосипа Кобзона нагадує мені теж минуле століття...

Н

Нетерпимість

Це стосується передовсім політики, де люди одного мислення не можуть приймати людей іншого мислення. Різноманіття мусить бути всіляким.

Я намагаюся бути толерантним. Але до зради я не можу ставитися толерантно.

О

Обісралися

Ваша цитата: «Стою за те, щоб щось залишилось із того, про що ми так давно мріяли і як так дуже всі обісралися».

Передовсім це стосується керівників помаранчевого руху – Ющенко та Юлі. Ми ж їх носили на руках, шанували та любили. В 2004 році я дістав запалення легенів... Але винні і всі ми.

Якщо вже Ющенко був лідером, то мав зробити, щоб усе було одностайно та відповідально. Найменше для себе, найбільше для людей.

П

Поразка

Ваше обличчя було на обкладинці одного часопису із заголовком «Провідники українських поразок». Чому?

Я не бачив того часопису, але якщо там серед авторів по-

разок є Грушевський, то я радий бути в такому товаристві. Я шаную Грушевського, Винниченка, Петлюру – вони зробили, що могли. Я не приймаю їхньої суцільної критики.

За що вас зарахували до цієї категорії?

Думаю, за те, що Україна не приведена до того стану, в якому мала би бути. Можливо, також через те, що гуманітарії, як Грушевський, довели Україну до такого стану.

Але ж гуманітарії з'явилися в політиці тільки через те, що не було інших. У 1990 роки в Україні письменники мали певні знання історії... Вони поєдналися з дисидентами, що прийшли з тюремного світу, і створили Рух, створили незалежність.

Часто вас не люблять за певний опортунізм. Рух, потім Ющенко, потім Тимошенко, тепер Янукович. Таку поведінку асоціюють зі зрадою.

Я не можу собі в цьому дорікнути. Я зробив усе, щоб Ющенко і надалі був президентом. Як голова Конгресу української інтелігенції я їздив і агітував. Хоча я формально жодним чином не належав до його команди.

Навпаки – Ющенко був на мене ображений, бо я свого часу присвятив йому вірша з книжки «Противні строфи». Я привселюдно цей вірш прочитав.

Славні мої діти, ми гермафродіти,
А наш вождь-бухгалтер все ж носить бюстгальтер,
Любить міфи-міфчики і міняє ліфчики.

Це я читав йому в очі. Він образився і сказав: «Сам ви бухгалтер». Ющенко не міг мене любити.

Коли Ющенко отримав свої 5 % голосів, то ми зібралися та вирішили, що треба Юлі допомогти. Вона залишилася з його командою. І я допомагав, їздив.

Але коли цього всього не сталося, а вона дістала свою поразку, а Янукович вручив премію Андрусюку, то я подумав, що хочу, аби Янукович став президентом всіх українців. Тоді я увійшов у Громадську гуманітарну раду і залишився в Шевченківському комітеті.

Думаю, що я правильно зробив, бо так отримав можливість хоч щось робити – щодня якісь реальні речі. Я їх робитиму і надалі.

А хто мене називає опортуністом чи конформістом... то його справа. Я вважаю, що повинен робити те, заради чого живу – живу заради української культури та української мови. Мені байдуже, як хто мене називатиме.

Бертольд Брехт казав: «Правди на світі рівно стільки, скільки кожен винесе її на своєму горбі».

Р

Рух

Тоді існував всеєвропейський рух. Він ішов з Європи через Берлінську стіну, через польську «Солідарність», через прибалтійські рухи. Москва тоді теж ворушилася – там був Афанасьєв, який керував московським рухом. Ясно, що все те мало бути і в Україні.

Я не відразу став таким гострим чоловіком, хоча я висловлював свої погляди. Я зацікавив «рухівців». Мабуть, через те, що був першим секретарем київської організації Спілки письменників, а ще недавно дістав державну премію Союзу.

Вони шукали якусь таку постать, яка могла б ходити по верхах і їх обстоювати. Я пам'ятаю, як у залі Спілки письменників, де є 167 місць, сиділи представники Інституту математики, сиділи представники заводу «Більшовик» і заводу «Ленінська кузня».

Були перемішані вчені з письменниками та робітниками. І всі вони вимагали: «Іван, скільки ти будеш сидіти в тому кабінеті? Веди нас! Щось роби!»

Амбіцій вождівських у мене ніколи не було. Я мав амбіції чисто письменницькі... Досі в мене дуже багато ненаписано-

го та несодіяного.

Але це сталося. Найдивніше було те, що я як поет, людина небесна та далека від реальних речей, зміг побачити набагато більше реалістичних деталей того життя, стосунків різних середовищ – письменницьких, мистецьких, артистичних...

Патріотизм чи націоналізм?

Це не тотожні поняття. Я стою на позиціях Липинського. А от Олег Тягнибок і мій колега Дмитро Павличко стоять на позиціях Донцова, так мені видається.

С

Спілка письменників України

Зараз Спілка письменників уся опозиційна, бо Володимир Яворівський входить у партію Тимошенко. Спілка письменників, яка б вона не була, не може бути всуціль опозиційною. Вона має бути всеобійменна, різноманітна... Сім пар чистих, сім пар нечистих.

Але найприкріше те, що Спілка перестала бути важливим культурним явищем.

Чому так сталося?

Її вбила заполітикованість. Це особиста провина Володимира Яворівського.

Має прийти нове покоління – хтось типу Василя Шкляра чи Марії Матіос. Вони прийдуть і багато що поміняють.

Якщо раптом прийшли ви, то що б поміняли?

Десять років назад я вже хотів прийти. Я б не дозволив того, що Спілка розбилася на саму Спілку та на Асоціацію письменників. Навіть якби ті різні гілки були, то всі вони існували б разом, в одному приміщенні.

Ну а ще, я б урізноманітнив творче життя Спілки. Треба робити творчі вечори, цікаві зустрічі з ученими, бо зараз те, що відбувається – це животіння.

Т

Теліжинці

Там похований мій син і мої батьки. Я хочу туди повернутися після свого життя.

Багато речей походять саме з Теліжинців. Коли в Теліжинці прийшов комп'ютерний клас, то я привітав тодішнього міністра освіти Кремінія.

У

Українська справа

Це утвердження мого народу в гуманітарному та гуманістичному контексті світових націй. Моя мрія про утвердження вільної української людини у вільній українській державі ще не збулася.

Вільна людина – це як?

Ну, ми з вами вільні люди. Ми можемо цитувати «Свободу» Поля Елюара як основу основ і розуміти, що свобода дуже багато значить у житті людини. Найбільше.

Ф

Фінансування

На жаль, держава не може всього фінансувати. Чикаленко колись казав, що Україну треба любити не до глибини серця, а до глибини кишені.

На жаль, у нас дуже мало таких меценатів, які люблять Україну до глибини кишені. До глибини кишені Україну

люблять тільки бомжі.

Відчуття того всього є страшним і лиховісним. Був період, коли українське та російське кіно було в однаковому стані – в стані занепаду. Але з'явився Путін, який зібрав режисерів і зібрав меценатів. А меценати в нього різні – одні за кордоном, інші сидять, а треті служать.

А в нас меценати не ручні – це вони вирішують, кого ставити президентом. От і маємо так звану демократію.

На фестивалі «Молодість» я був щасливий побачити український фільм про сестер Тельнюк, а ще піду дивитися фільм Лозниці «Щастя моє».

Меценати повинні вкладати гроші не лише в «Донбас Арену», не лише в арт-центр Пінчука, але й у кіно, літературу, малярство.

Дайте декілька ідей для меценатів – можливо, їм просто бракує креативності.

Треба фінансувати кіно – найкраще та найталановитіше. Треба, щоб виходило сто фільмів – тоді серед них буде п'ять хороших фільмів.

Х

Хрестоматія

Чи канонізований письменник, чи не канонізований – все одно всі читають те, про що читають.

Але в контексті школи говорять про перезавантаженість програми та пропонують виключити з хрестоматій нині живих авторів.

Це така хитренька теза нинішнього міністра освіти. Вигнавши з підручників Ліну Костенко, Дмитра Павличка, Івана Драча, він вижене з підручників велику долю української справи.

Кого ще можна було би додати в коло обов'язкового читання старшокласників?

Тих, хто вже відбувся – Жадана, Матіос, Андруховича, Шкляра...

Ц

Цілі

Я дуже мало досяг. Жалкую, що багато сил, волі, енергії витратив на політичні справи. Вони мало дають поживної людської радості. Якби я більше працював у літературі, то вона дала б мені більше радості.

У мене багато недописаних кіноповістей і прози. Хіба що вірші писав, бо вірші можна писати на коліні. А от проза вимагає свинцю в одному місці.

Ч

Читач

Про читача я ніколи не думав. Я пишу те, що мені цікаво. Я не думаю про те, щоб писати для свого читача.

Хто ваш читач?

На мої творчі вечори приходять вчителі української мови та літератури, художники – інтелігенція приходить.

Ш

Шевченківська премія

Весь час казали, що Шевченківська премія не справляється зі своїми задачами. Я вже багато часу в Шевченківському комітеті. Це змушує мене пильніше ставитися до мистецького процесу. Тепер цих премій буде 5, а не 10 – це змушуватиме пильніше роздавати премії. Претензії будуть завжди.

Чи відображає Шевченківська премія стан сучасної української культури?

Частково. Не можна все відзначити, але можна найпомітніші речі виділити, до яких не мають претензій інші члени комітету. Треба ж, щоб співпали смаки. Але ж є різні точки зору.

Щ

Щастя

Це те, до чого людина постійно прагне. Це те, що попереду, міраж, дивне відчуття. Мати крихту щастя можна тоді,

коли ти робиш добро і насправду допомагаєш комусь.

Ю

Юність

Я був щасливим піонером і щасливим комсомольцем. Босоноге дитинство, вчився спочатку в своєму селі, потім ходив у сусіднє село. Я був дитиною старших батьків – вони давали мені волю, аби лиш вчився. І я вчився та займався спортом – футбол, волейбол, біг...

Коли усвідомили, що почалося доросле життя?

Я готувався, що мені дадуть золоту медаль, але її дали доньці першого секретаря райкому партії.

Тоді я зрозумів, що життя дуже цікаве. Я відмовився брати атестат зрілості – мені його тільки потім передали.

Я

Хочу побажати собі добра і щастя, здійснення того, чого мені ще не вдалося здійснити.

В «Анкеті Пруста» є таке запитання: що б ви сказали, якби зустрілися з Богом?

Я би вибачився за те, що я такий.

Ірина Славінська

Сатирикон

Із книжки «Противні строфи» 2005

Противні строфи

Де той тяжкий метал?
Де колисливий колос,
Що був у пеклі дня
Подією з подій?
Де голос із душі,
Де фальші ні на волос?!
Іржавий голос мій.
Бляшаний голос мій.

Противні ці слова
В противні пнуться строфи,
Бо вчаділа душа
Й не творить вже дива...
Та над проваллям днів
У пеклі катастрофи
Остання все ж надія —

На слова...

Газова камера біля Кремля, або російська домінанта

Жорстокі до свого народу
До чужих ще жорстокіші
Меншиков у Петра
Чи Жуков у Сталіна
Уславлені полководці
Російської домінанти
Диктують мораль по сьогодні
Газуйте панство газуйте
Убийте десятки чеченців
І сотні своїх беззахисних
Своїх вистачить алкоголіки
А чеченці плодючі мов кролики
Газуйте вперед господа
Аби велика Росія
Лишилась великою

Груша

Вся в шершнях груша шелестюча,

Аж кожна грушка – вся дзижчить,
Бо ж груша вся – медяна туча
Пахучим золотом пахтить.

Летить у небо, чаду повна.
Там дятли й сойки – смоктуни,
І перепілка, й пташка жовна —
Мчать в небо грушею вони.

І я так заздрісно за ними
Десь на вершечку на краю
За грушевими медяними
В бенкеті літа літо п'ю...

Монна Ліза – барменша

Вона портретом стоїть на вікні
Біля неї вірменський коньяк і віскі
Китайський женьшень і цуйка
румунська
Може здригнуться її Леонардові ніздрі
І проявиться суть її чоловіча?!

Тяжкої весни 2003 року

Пам'яті О. Гончара

Так тяжко зводиться земля,
Немов каліка після глуму.
В снігах бинтовані поля
Снують свою калічу думу.

Вставай же, веснонько, вставай,
Зневіру кляту кинь під ноги.
Вже квітень, мамо, не змерзай,
Збери свій дух і скарб убогий.

Вставай, рідненька, треба йти,
А то доб'ють закляті друзі...
Ще сонце в мареві сльоти
На верболозах спить у лузі.

А він – він з нами. Як завжди
Неволю двигляє старезну!
Олесь нас на труди вродив,
Олесь нас розверта на весну!

А жайвір скоро вже струну
Туди до нього нам покаже.
Тож, браття, серцем на весну —

Хай в кризі мерзне серце враже...

Еліта

Ярославу Яцківу

Хто хоче бути елітою,
Приходь в елітарну світлицю.
Хто хоче – приходь з півлітрою,
Хто може – приводь молодицю.

Зустрінеш у Яцківа Ситника,
Комісаренка й Костюка,
Трьох бомжів, а трьох не видко,
Трьох кагебістів родом з Чека.

Й мені помагає освіта ця,
Куди мене часом заносить...
Світлиця од розуму світиться.
Шукаєм консенсус – знаходимо нонсенс...

А з нонсенсу знову – в атаку на істину
Завершує все це келих вина.
Знайшли ми нарешті істину істинну:
In vino veritas, мабуть, вона...

Метаморфози

Ця бабера
Мегера
Гера
В одній сфері колись була
мастаком.
І чіплялась
по молодості
за кожного хера,
Ноги закліщуючи
замком...
Тепер стала
Святенницею...
Неосвоєна сфера...
Темперамент вогненний
аж рве вудила!
Тепер тяжко батожить
кожного Люцифера,
Кому здуру по молодості
сласно дала...

Скука

Скука – це дуже підлотна сука.

Нудьга – це тяжко підступна Яга.
Це вам не стрільба із лука —
Атомна це базука.
Коли Вам на душу скука —
Проклята нудьга наляга...

«Знов скажені свої гармати...»

Знов скажені свої гармати
Розвертає на мене судьба,
Прагне душу мою заламати
Чи доценту добити хіба.

Але знову душа не здається
І дає тій судьбі одкоша,
І душа над судьбою сміється,
Бо вона головніша – душа.

ЗВИТЯГИ

Від перемоги
До перемоги
Вперед
Аж доки простягнемо ноги
Вперед

А перед ногами вперед
Крепований наш портрет
Попереду нашої перемоги
Виставлять наші стяги
Виставлять усі звитяги
У крематорії
Наперед
У цій звитяжній історії
Від В'ячеслава
Наша слава
Від Віктора
Усі Вікторії

Спроба піаркомпанії

Чи вас можна допитати —
До вас можна в депутатати?!
А то морди лізуть в лорди,
Розставляючи бігборди,
А то писки лізуть в списки
Без тавра і без прописки —
Коли час підіб'є ризку,
Скільки буде того писку,
Коли випадуть зі списку?!
А то хери пнуться в мери,
в сери,
в пери...

Б'ються за есесесери...
Коли час усіх похерить —
Всі попадуть у старпери
Збуржуазненої ери...
Ось піаркомпанія
Царства Оратанія
Лихої години
В центрі Буковини.

Влодко Климків

І його вже нема
Як так нема Є
Ось високий ставний стрункий
Молодий Дуже вже чорнобривий
Стоїть у снігах 1966 року у Вінніпезі
Зустрічає мене з Павличком
Дорога з Нью-Йорка на Київ через Манітобу
Ось він скидає свого кожуха гудзики дерев'яні
І накидає мені на плечі носи не переноси
На початку сімдесятих у морозному Києві
Співали три прославлених хори
Хор Климківа тобто Кошиця хор з Вінніпега
Хор Авдієвського тобто Верьовки з Києва хор
І невидимий хор кагебістів вони кишіли всюди
Всюди вони чигали коли Влодко приїхав
І співали роти розкривали старались

Єднали усіх українців співом як обрuchем
Згодом він вибрав мені окуляри
Ходив по усіх аптеках протирав мені лінзи
Дивлюсь його окулярами
На противний цей світ
Де Влодка уже немає

Полювання Жоржа Грабовича Відповідь на цикл статей в газеті «Критика»

*За сімома замками як раритет раритетів
у рукописному відділі Інституту літератури
зберігається Шевченків оригінал: голій солдат
на березі Аральського моря йде супроти долі
з гордо піднятим членом. За цим маловідомим
автопортретом з Тарасової спадщини досі
безрезультатно полює американський україніст
Жорж Грабович...*

У гарвардському азарті
Він вийшов на полювання
Усі ми нічого не варті
А в нього це спроба остання.

Не в Самаркандах чи Хівах
Під ЦРУшним затятим секретом

Він нишпорить в нас по архівах
За аркушем тим за раритетом.

І як би воно там не звалось
Це вам не ерос невинний
Коли він вполює той фалос
То зміниться доля України.

Бо в нас під замком потаємне
Приховане libido й ego
Навіки задраєне темне
I so tam komu do tego.

ГРУшна пагуба промосковська
Лишила на фалосі садна
Асистує йому Бердиховська
Од невживання уся брунатна.

Асистує Рябчук Микола
Рябенький од всякого вжитку
Асистентів там тьма довкола
Од порад немає провітку.

З Лесбосу всі лесбіянки
Гоміки всі з Амстердама
Од парфумів діорно і п'янку
Консультують Жоржа як даму.

Усе стало диспутом кльовим

Уже й на той світ дістали
І Гончара з Шевельовим
Доточили спірітуали.

А що нам дурним і зеленим
Ми дбаєм про власну жиропу
А Жорж тим Тарасовим членом
Проб'є нам вікно у Європу.

З лихою захланною силою
Європу покриє він бичо
Як вирветься гуном Гатилою
І заірже таємничо

Цивілізацію двигне
Розкує нас закутих навіки
Бо ми без тієї вигоди
Тупі сексуальні каліки

Обіцяно кажуть «лимона»
З потаємного ЦРУшного фонду
Та Гальченко з знаком закону
Поб'є ту лиху Анаконду.

Збереже нам це вічне дання
Як останню надію в ширінці...
Затяжне це протистояння
Хай розв'яже Конгрес українців.

Б. І. Олійник

У часи лихі і злії
Всім несе відро олії
Укрголоволійник
Наш Борис Олійник.
В Укрголоволії
Забракло олії —
Вибрав всю олію,
З ним ти не борись,
Укрголоволійник
Наш Борис!..
Коло відра
Не ставить варту
Приходь —
Тобі дасть
Цілу квартиру.
Як казали в нас на кутку —
Бог дав олії в черепку!

«Голі дупці заєдупці...»

Голі дупці заєдупці
Зібралися в Єгупці
Стали думати-гадати

Якби все позаїдати
Як вже сіли то вже сіли
Все поїли що зуміли
Що ж на них тепер чека
Чи запір а чи швидка
Як завершать все запором
То крєктати будуть хором
Як закінчиться швидкою
То є ребе під рукою
Підітре він голі дупки
Й знов докупки всі докупки
В славнім городі Єгупці
Заєдинці заєдупці

«Вже вітри синьоокі...»

Вже вітри синьоокі
Вже часник пробив грядку
Лисий сталінський сокіл
Люто робить зарядку

Знов весна конфліктує
Зі старим поколінням
А з молодшим фліртує
Аж до посиніння

Україна в час песій

Незалежна і гола
Без зарплат і без пенсій
І без Чорновола

Сирота сиротою
Із комуни в буржуї
Весняною сльотою
Суверенно бомжує

Не кради!

Одне золоте крило (позолочене, дерев'яне!)
Викрав мені Параджанов
З реквізиту на кіностудії,
Бо знав з моїх віршів
Лише «Крила» та «Соняшник»...
Безкрилого янгола дерев'яного
Роботи Пінзеля з Бучача
Алла Горська та Панас Заливаха
Трохи згодом доправили —
На день янгола, безперечно...
До сих пір неспроможний
Доточити крила до янгола:
Крила у мене не ангельські,
А янгол у мене безкрилий...

Кончений ідіот

Бабуся дідуся розхвалює
Де тільки може,
Де треба і де не треба:
Дідусь наш, дідусь!
П'ятилітній Іванчик
Золотий наш комп'ютер
Зауважує іронічно:
– А я думав, бабусяю,
Що він кончений ідіот!
Бабуся руками розводить
Дідусь ствердно киває:
– Кончений, бо із Кончі.
А що ідіот, трохи є від поета,
А трохи від депутата,
Може, і вийде кончений...

Українська позиція

Серед поля серед городу
Стоїмо раком
Вічна поза мого народу
Солярним знаком

Баби на буряках
Наставили гармати
В дитячих роках
Серед них моя мати

Тепер молодиці
Штурмують Європу
Гуртом поодинці
Шляхом сексостопу

Політики стали
У виграшну позу
Такі принципали
Стоять без наркозу

Під цим зодіаком
Не звестись ніяк
І я стою раком
Рак-неборак

«Народ був таки народ...»

Народ був таки народ,
А не чортові в рот...
Були на Дніпрі пороги,
Були у народу роги.
Кого злякає порогом,

До неба підкине рогом.
Пороги ті геть залили
І роги народу втопили.
Народ став безрогий, шутий.
Хто хоче, може узуги.
Немає відпорності, лютості.
Звалашили яйця в людності.
Бугай ремигає волом.
А вайло і буде вайлом...

«Юна Оленочко...»

Коли мої батьки одружувались, померла Ліля Брік. Вона, мабуть, одягла свою найліпшу сукню (якусь паризьку)...

Олена Гусейнова. «Сучасність». – 2004. – № 6. – С. 7.

Юна Оленочко!

Коли помирала Ліля Брік,
у неї був роман з Параджановим —
вона вирвала його з буцегарні
через Ельзу і Арагона...
Він на смерть її одягнув
в полотняну і часом вибілену,
у довгу гуцульську сорочку
(Пам'ятаєш, я зберіг її
з «Тіней забутих предків»).

Він обклав її всю трояндами —
купив тисячу чи п'ятсот,
не трояндами – пуп'янками троянд.
До мармуру смерті
колаж відповідний, бо юний.
(Всі ви, письменники, сволочі —
на похорон лиш приїхали
Шкловський і Симонов!)

Ярмарок в Товстому

Дні мої зненавидні.
І куди я забрів?!
Злидарюю у злиднів
Чи здурів?
– Купуєш голоси?
А не встидно?
Встидно...
Воно й видно.
А я сорок три роки в медицині роблю.
На хліб собі не зароблю.
Бач, от старцюю – продаю цигарки.
Продала б своє тіло – не ті роки.
А дочка у Стамбулі юні літа продає,
А ти пройда – чи совість у пройди є?!
Чого ти плачеш зі мною.
Обійди стороною...

Леонід Соломонович

А я вже старійший за Первомайського,
А який же він був для мене старий!..
Не скуштував і я смаку яблука райського,
Смак яблука теж мені був терпкий.

На лиці його зморшки були павутинням,
Не тисяча тисяч, а тьменні тьми.
Труждався він тяжко. Дружив з нетерпінням.
Навергав він чорно грубезні томи.

Найбільш не любив він мене за Малишка,
За те, що з Малишком я краплю дружив.
То з Гейне перекладів кинув мені з надлишка,
А потім забрав – я тим не дорожив!

Старим він був мудрим. Комсомольську зажерливість
Забув. Одцурався того ремесла.
Любив я його за талант, за пекельну жилавість,
За неприборканість, що в ньому гула.

Мені до смаку були його точні новели.
«Катерина і її дім» – він традиції рвав.
Не вміють молоти тепер мукомели,
Мелють з половиною, а він питлював.

Він прозирав глибинні мої аннали.
Іронізував з автокефального Спаса, йдучи.
Він знав – мене теж вони зачинали,
Петлюрівці з куркульками на печі...

Стоїть в павутинні і все мене манить
В проломі розчахнутих навпіл дверей.
Облогом стоять за ним вірші й романи, —
Української літератури великий єврей...

«Вічна вкраїнська робота...»

Вічна вкраїнська робота —
Нумо, не збийтесь з ноги!
Стали за ротою рота:
Шибздики косять сніги.

Стали полки за полками,
Сніг той скиртують в стоги.
Скирти зростають з віками.
Нумо, не збийтесь з ноги!

Армії шибздиків косять.
Фронтом стоїть вереда.
Як зародило в покосах —
Зрада, облуда, біда!

Хто там стоїть охоронцем?
Де ж та весна молода?
Але вже сонце, вже сонце
З юним мечем вигляда.

Трудяться в празник і в будень —
Вічні українські труда!
Що з того буде, що буде?
Буде велика вода...

В. К. Черняку

То йде пресвітлий він,
мов день,
Черняк Паскальович
Монтень,
То суне чорний,
як москаль,
Черняк Монтеньович
Паскаль.
Та афоризмів мчить ріка
В Монтеньовича Черняка,
Не схибить в ціль
його рука —
Паскальовича Черняка.
До слави тінь

його звика —
В Кириловича Черняка...

Остання пелюстка

Остання пелюстка —
і літо сказало: прощай!
Прощай, моє літечко,
все ти мені у соломі.
Вдивляюся в риси
такі золоті і зникомі.
Так що ж мені лишиш —
хіба лише липи на чай.
Остання пелюстка вже
впала, немов не була.
Вже хустка жовтава
сповила манірницю липу
Й стару сокорину,
що повна шеберхоту й скрипу.
Пора вже летюча – усе є
подоба крила.
Куди ж летимо на своєму
останнім крилі,
Святі й дурнуваті, ошатні,
пихаті і голі?!
Вже ми набулися на цій
божевільній землі.

Хай інші збуваються —
долі їм, а не юдолі!..

Труднощі

У великих живих поетів
Дуже важко шукати живу поезію
Особливо в останніх
живих публікаціях
У мертвих великих поетів
Живу поезію шукати легше

Кольчуга

Соловей кує у лузі
А зозуля на умі
Чи то Кучма у кольчuzі
Чи кольчуга у Кучмі
Світ зривається в напрузі
Ми ж зриваємось в ярмі
Чи то Кучма у кольчuzі
Чи кольчуга у Кучмі
Що ж катюзі по заслuzі
Та ж весна іде к зимі
Чи то Кучма у кольчuzі

Чи кольчуга у Кучмі
Без ідилій без ілюзій
Чи ж дотямимо самі
То ж не Кучма у кольчусі
У кольчусі ми самі

Сахара під Києвом

Грандіозна пустеля
Київ наш облягає —
Чи розпродав Засуха,
Чи запродав Дагаєв
Плавні ці подніпровські,
Ці заплави з качками...
Двометрова Сахара
Крижаними пісками
Засипає бобрів,
І куниць, і рибину,
І тебе ось засипле —
Дурнувату людину.
Навезуть тут чорнозем,
Десь здеруть, наче шкіру,
На догоду тобі,
І мені, бузувіру.
А Дніпро, наш каліка,
Ще подиха два дні,
І ми здохнем з тобою

На сухім його дні...
Сучий сину, отямся!
Президенте, спини
Цю нахабну руїну
Із твоєї вини,
Бо ж Засуха засушить,
Бо ж Дагаєв догне
І Дніпро, і Україну,
І тебе, і мене...

Метелики в НУ

І нічого на світі не сталося
Над поверженими хмарочосами
Над румовищем скла і бетону
Два білі як світ метелики
Один одного перепурхують

Удар Миколи Лукаша

Кия більярдного ти чітко брав у руку,
Мов велетенську ручку так тримав,
І бив прицільно в лузу, як в розпуку,
Бив переможно пальцями трьома.

Дворукі піднімали вгору руки,
Аплодували за хльосткий удар.
І ти собі плескав, тепер дворукий,
Рука ж поранена. То ж не більярд – кошмар.

О Дон Кіхоте крелевецький! Де ти нині,
Наш доміношнику, спілчанський бомже наш.
Бомжує півкраїни на Україні,
Тепер ти був би звичний наш типаж.

На тому світі що п'єте з Війоном,
Із Лоркою на що ти тратиш свій запал?..
Ти Моцартом в нас був. Не був куйоном.
Режим поволі трутки підсипав.

Прийду довчитись. Бо навчався мало.
Та все ж твоїм ударом часом б'ю.
А скільки нині в тебе друзів стало,
Не можу дотовпитись на краю...

В часи Баха і Скарлатті

Вероніці Маковій

Середній клас в перукарні слухає клавесин
І черги своєї чекає грає як сукин син
Товпляться всі до майстра добре він завиває

А дурному простолюду сучка хай завиває
Краще Бах чи Гендель а може таки
Скарлатті
Дами і дамські угодники музику слухати раді
Це вам не футбол з телевізора
чи всяка майбутня бридня
Клавесини стоять в перукарнях
виховують їх щодня
По струнах гусяче пір'ячко ніжно так до душі
Як взявся уже обіймати то сучий сину души
Дами виходять завиті в любові несамовиті
Кавалери за ними полюють кігтями сойку
на вігті
Клавесини у перукарнях оргáni гудуть
у соборах
Хори які розгойдані хори у хмарах на хорах
Старовинний світ козириться і не подає
виду
Що він порадить нашому світові-інваліду

Благання

Сіра чапля прилетіла в гості
Звідки ти чаплице моя сіра
Прямо в душу впала з високості
На моє озеречко присіла

Вже ніхто до мене не літає
Всіх бульдозер одчахнув навіки
Тільки ти сповита в сотні таєн
Ще несеш для серця щемні ліки

Як без тебе тужно і вдовино
Смертно просто і безсмертно важко
Сіра чапле славна чапелино
Не кидай нас не цурайся пташко

У Празі

Любили Кучму по-французьки
А по-англійськи NO Катма
Він показав їм матір Кузьки
Бо в нього іншої нема
Любили Кучму по-французьки
По камасутрі і навспак
А він їм каже: Суки дзуськи
Я у кольчuzі вже заляк
Любили Кучму без любові
Без нього НАТа возлягла
У Празькім золотім алькові
Де Балтія вся догола
А Україна – посмітюха
Хотіла з ними возлягти
Та відтягли її за вуха

Ти ще мала тобі рости
А Берлусконі – дон в законі
Як цьмокне Кучму у чоло
Зареготали люди й коні
Й від серця трохи відлягло
Бо Буш і Блер по дупі били
Саддам судомився в диму
Любили Все ж не долюбили
А в нас оскома
Це ж чому?!

В. А. Ющенко

I

Тендерна рівність

Славні мої діти
Ми гермафродити
А наш вождь-бухгалтер
Все ж носить бюстгальтер
Любить міфи-міфчики
І міняє ліфчики
Любить мані-маники
І міняє станики
Станики-нацицники

Дістає поличники
Від Юлі-мужчини
Часто й без причини
А Юля штаниною
За народ стіною
А Юля-мільярдерша
У народі перша
Коли ж наш бухгалтер
Скине свій бюстгальтер.

II Юшкоїди

Чи кучмовоз піде у юшку
І чи розварить все вона
Чи Кучма всіх візьме на мушку
Всім язика поприпина

Чи Ющенко усіх подужа
В благословенну Божу мить
Чи лиш обіцянок калюжа
Із тої юшки задимить

Бо благовірні юшкостяги
Вже повсідалися за столи
Ще так далеко до звитяги
Вони ж всі крісла загребли

На запах кропу і петрушки
Усілась загребуща рать
Бо ще ж нема отої юшки
Вони ж ложками торохтять.

III

Парадокс

Пив славу, гроші, владу пив.
Його Господь сам покропив.
Та по великому рахунку
Чогось забракло в тому трунку.

Тоді здригнувся весь народ,
Коли змія вповзла у рот.
Коли прийшла найбільша скрута,

Сил додала йому отрута.
Й епоха подала мужчину
Для честі, слави і для чину...

І. С. Плющ

Епіграма

Політичний метр як метр
Йде він зростом в кілометр
Чуба кинувши назад
На посаду без посад
Бо така у нього вада
Що він більший ніж посада.

І. О. Заєць

Епіграма

Він з народом тет-а-тет
Піддає всім жару
Іван Заєць моджахед
З Холодного Яру
Командири польові
Воюють Хрещатик
А у нього в голові
Черкаський Хрещатик
Тут він партію кує
В підкови крицеві
Хто вождя лише вдає

Він у нас взірцевий
На Черкащині зерно
Сіє дивовижне
А кому зросте воно
Може чорт і вижне
Він в режимі бачить гандж
Вовк біжить від Зайця
Київ родить помаранч
А Карпати яйця
Пустодзвоном обзива
Бандерша Мавроді
Але це ще не жнива
У нас на вгороді
Час ще ставить наперед
Усяку почвару
Не здається моджахед
З Холодного Яру

Рефату Чубарову

...Говорила баба діду
Я поїду в Алькаїду
Там куплю собі тюрбан
І запишусь в талібан
Попаду я у гарем
Буду там собі хурем
Будуть там мене товкти

З ясности до темноти
А то видихався ти
Може трапиться Бен Ладен
Сяду зверху будь неладен
Залоскочу затовчу
Нарегочусь досхочу
Потім здам його я Бушу
Нагородить він ібушу...
...Говорив до баби дід
Ну й дурна ти дам одвіт
Ти лиш в дзеркало поглянь
А вже потім тарабань
Я чого од тебе схуд
Бо ти баба-с грахопуд
Тебе Путіну я здам
Не pomoже вже Саддам
Як замочить у сортірі
То ти зробиш харакірі
Він тебе отямить суку
І твою дурну базуку
Він не кида слів на вітер
Він тобі обріже й клітор...

Наша мати

Чи Галицька вона, а чи Луганська?
Донецька, може?! Слобожанська теж!

Чи Київська – Сарматська і Поганська
Повстала з дна і клекоту пожеж?

В лісах Волинських, в схронах Тернопілля
Ось так сказала: вийди і бери
З Дністра й Нічлави потойбічне зілля
І напувай охлялі прапори!

Дивись на зорі – не здавайся зморі.
Де клекіт мук, там і любов до дна.
Молись на Матір. В неї очі хворі.
Вона сидить самотня край вікна.

І дожидає, дожидає зміни
Крізь кляту кукурудзяну судьбу
І дожидає тої України...
Деь Син пішов. На хрест? Чи на ганьбу?!

Деь Син пішов. Вона чекає Сина.
Крізь сторч століть – все та ж самотина,
Їй вибирає очі хуртовина
У кожній хаті з кожного вікна...

«Іменини у брата чи дата...»

Пам'яті брата Андрея

Іменини у брата чи дата
Але брат було їде до брата
Чи зненацька вигулькне літом
Брат не вміє їздити ліфтом

Візьми кнопку мені натисни
Краще б таке було восени
А то літом така запарка
В тебе шо ото іномарка

А я краще люблю підводою
Бо коли дорожиш свободою
Топай брат як Сковорода
Але то вже твоя біда

Він писав мені хлопчику з фронту
Та не міг позбутись афронту
Уже в літні і старші літа
Супротивився неспроста

Дав би я вам обом з Петром
Слухаєш все шо отам за бугром
Хай згорить він Будь він не ладен
Як зрадів би що є Бен Ладен

Вас за яйця повісять китайці
А я буду собі на тарадайці
Провірять як іде культиватор
Ех пропав у мені губернатор

А мати казала Чуй ти мене чи не чуй
А з ним в одній комнаті не ночуй
Чув ти мені оце чи не чув
А то не зварю я тобі борщу...

Що ті види лихі зненавиди
Вже на жодну з дурних твоїх дат
Не приїде вже не приїде
Не приїде вже брат...

В'ячеславу Чорноволу

Вячеславе, ти прийшов до мене колосом —
Колоском із поля Чорновола,
Хлібом ти сказав, пшеничним голосом:
«В вас ще й досі чорна своєволя...»
Чорне поле, мов шиття по-чорному
Щойно лиш зерном твоїм засіяне,
Кров'ю ополощене в потворному
Суперінциденті професійному...
Вбитий ти, щоб пам'ятником стати.
Пам'ятники – то безпечні монстри.
А живий ти був, як дзвін ротатий,
Всюдисущий і безтямно гострий.
Ти за всіх батожив, всім розчовпував,
Надривався і уперто гріб ти

Із Луганська гріб туди до Чопа
Азіатські Сцілли всі й Харибди.
Твоя доля – горда й необачна,
Твого поля золота хустина.
А за все лихе, то ти пробач нам,
А за все дурне, то ти прости нам...
Тож розсійся тим пшеничним колосом,
Розщедристь нам з поля Чорновола.
Збудься нам своїм пшеничним голосом,
Збудься нам – хай буде Божа воля!..

«Пісню українську вбивають у Львові...»

Пісню українську вбивають у Львові
Будьте українці напоготові
Пісень не співайте Сидіте нишком
Заткніться з Павличком своїм чи Малишком

Івасюка вішали Білозіра вбивають
Що ті хохлюги пісень завивають
Шию волячу не гнуть покірно
Буде тепер вам в землі білозірно...

Хрест Панька Куліша

Паньку Олельковичу, день добрий!
Який тобі наш куций світ?
Свій дар спізнілий, не хоробрий
Тобі несу я з пекла літ.

Колись блукав я тут студентом
Серед замшілих чагарів.
Хрестом затятим дисидентом
Мені ти в пам'яті горів.

Старим хрестом семиметровим,
Де літом припинали кіз,
З Мотронівки хрестом дубовим
Ти ріс затято і навскіс.

І збувся ти. Тебе вже знають.
Тобі вже трублять словеса.
Мені ж мотронівського краю
Хрестом твій голос нависа.

Він має силу повносилу,
Вона зацурана й проста:
І ти неси, ледачий сину,
І ти неси мого хреста...

Хрест із серпом і молотом

Я хрест несу з серпом і молотом.
Щодня зростає вагота
З проклятим тридцять третім голодом,
Що запечатані вуста...

Я хрест несу із Леонтовичем,
Пробитим кулею Чека,
Із тихим генієм поповичем —
У п'есі він мене чека.

Я хрест несу із Сандормохом,
Що не дається – так болить.
Диявол там затявся з Богом,
Хто впав поверженим в ту мить?!

Душа розмолота, розколота
Бреде з хрестом, тупа й сліпа.
Не можу скинути я молота,
Не можу скинути серпа.

Колочені щоденним колотом
Жахаєм світ своїм горбом,
Бо мізки наші биті молотом,
Бо яйця січені серпом...

«Я – ганчірка у Божій руці...»

Я – ганчірка у Божій руці.
Я – не камінь з Божої праці.
Мене зманювали манівці.
Біс поглинув літа найкращі.

Та я вийшов на магістраль.
Люті думи. Чорна робота,
Тож кинджаль мене чи не кинджаль
Ти, бабота, чи ти, парубота.

Я гостинець знаю твердий,
Знаю, як його твердь верстати,
Як обходити мури твердинь,
Вибухівкою смерть заверстати.

Ви ж заслинені в люті брудній,
Одна звивина, й та од кашкета,
Одробляєте трудодні,
Заробляєте на клеветета.

Я – ганчірка в Божій руці.
Я – не стяг, що звитягами гордий...
Тож підходьте, мужі-горобці,
Підставляйте замуззані морди...

Аллі Горській

Твоя пронизлива і біла,
Твоя розкотиста краса.
Моя земля – тяжка і мила.
Твої – далекі небеса...
Прости мене – від тебе сніг іде.
Прости мене – вже з неба пам'ять тане.
Прости мене – це серце молоде
Ридає з криком, дике і гортанне.
Прости мене. Я снігом упаду.
Прости мене. Я проклинаю сльози.
Не горду голову – голівку молоду
Схиляю в сніг... І цілий світ морозить...

«У костьолі Святої Анни...»

У костьолі Святої Анни
Грішна Ганя на сповіді плаче.
Душа теж потребує ванни,
Коли є в вас душа, одначе.

Ганя плаче і йде грішити
Після сповіді, бо ж молода ще.
Світ так буйно гріхами розшитий,

Тож гріши ти, коли не ледащо.

Гріх і сповідь – це вічна пара.

Тож ревніше мені сповідайся

І за це тобі буде кара.

Не минути мене... Віддайся!

Криворівня

Той, хто з нами бавиться в життя,

Хто, як мати, в смерть нас завиває,

А чи сам він знає до пуття,

Чи пряма в нас доля, чи крива є,

Чи самі ми скривлюєм її

І нікчемно віддаєм за гривні

Нам життям приділені паї —

Ми криві чи рівні в Криворівні?

В Києві чи в Львові – всюди ми

Криворівні – українська доля.

Рівнокриво повстаєм людьми,

Криворівно кривить нас сваволя...

«Спадає сніг на Чигирин...»

Спадає сніг на Чигирин
На ринви сизі на полин
На бас машин на магазин
На сіре прядиво годин
На тлусті видива родин
Якими славен Чигирин
Старий гетьманський Чигирин
Спадає сніг на трудодні
На супіски оці нудні
На крону чорну на ворону
На прокурора з поролону
На щойно випране трико
На вихлюпане молоко
На мій папір на юні вруна
На кінофільм «Джордано Бруно»
На ящур що трясє район
І на людський ходячий сон
І на сніжок що пада в стіг
Ще пада сніг ще пада сніг
На Гапчин сад на Гапчин зад
Як триста літ тому назад

«Ворони вчать своїх вороненят...»

Ворони вчать своїх вороненят
Ставати на крило. Яка ідилія!
Чернеча їх ротата ескадрилья,
Їх крик сухий від голови до п'ят.

Тож, хлопці, до ворон – хто од ворон!
Хто з того кодла, той до того клану!
Явіте світу суть свою захланну
Воронячу, від кореня до крон.

З вороненяти суть свою явіть,
Сучі сини, вороняче поріддя.
А ви, орли, летіть в своє поліття
І не розгойдуйте небесну віть...

«У Варшаві...»

Юркові Рейту

У Варшаві
На Сталінському будинку
Ясен сокіл гніздо собі звив
Пантрує за тим за соколом

Син Юрія Рейта
Лука – орнітолог
Ясен сокіл
Соколят виводить
Об'єктиви фіксують
Ясен сокіл
Крило дзьобом розчісує
Об'єктиви фіксують
Цілі фонди створили
Щоб ясного сокола
Пильнувати
У Варшаві
На Сталінському дарунку полякам
Сталінські очі в сокола
Сталінський дзьоб
Пильнує за Польщею
Польща пильнує за ним
Очима Рейта Луки

«Коли лучилась доля львівська...»

Євгену Безніську

Коли лучилась доля львівська
У дні бездонно молоді,
Я до Євгена, до Безніська
Й до Фани Бриж ішов тоді.

Коли питала доля – знов з ким?
Туди Павличко нас завів,
Із Дзюбою та Вінграновським
Будили ми оспалий Львів.

У них у сонячній майстерні,
Де все світилось – ось митці!
Ми опирались чаду й скверні,
Хай випасали нас люді.

Життя розпрокляте й спасенне,
То в нім вогонь, а то сльота.
Й княгиня Ольга там до мене
Така горить, аж золота.

«Антонич там, „Мойсей“ Євгенів...»

Антонич там, «Мойсей» Євгенів
І дух Франка, і самвидав...
Коли витав над Львовом геній,
Тоді він там хіба витав...

Доба ця – курва отакенна —
Забрала Фану – не знайти!
Та у Безніська у Євгена
Горять світи, біжать світи.

Горбатить доля євразійська,
Шпурляє нас із кліті в кліть,
Та у Євгена у Безніська
Дух пензлем молодю стоїть.

Колись молився я до Фани,
Тепер я біля нього – фан...
Всі біля нього – суть профани,
Це тверджу я – старий профан.

Жаба заздрості

*Заздрость людська – звичайна супутниця
щасливців...*

Автор «Історії Русів»

Жаба заздрості в грудях росте,
І мале жабеня підрастає.
Схема заздрості дуже проста є:
Чом не в мене, а в вас, як на те, —
Золотішого ж в мене немає?!
Так ростеш ти, моя заздросте,
І мале жабеня підрастає!..
Чом у нього – машини й стада,
Чом у нього – красуні та банки,
А дружина, як смерть, молода,

Вмить виповнює всі забаганки,
Ну а тут – і стара, і дурна, і руда,
З одним оком і та підгляда
З хижим комплексом ганки-поганки...

Світ – це заздрість. Куди не підеш,
Найвірніша із вірних раба є...
Жабу заздрості в грудях уб'єш,
Та мале жабеня вже стрибає...

Солов'я

Гроза гніздо мені під ноги збила.
Мале пташатко випало з гнізда.
Та в нім була якась таємна сила,
Коли сичала дощова вода.

Мені пташа те перейшло дорогу,
Ледь нипало, ледь чапало, а йшло!
Я втішивсь, як дитина: слава Богу,
Бо ж те пташатко солов'ям було.

Крильцята неспроможні на спромогу.
Та ж доля ще ж не вичахла моя:
Мені, старому, перейшло дорогу
Маленьке це безстрашне солов'я.

Візьму гніздо і десь втулю між віти,
І підійму це злякане пташа.
Скажи мені, жорстокий лютий світе,
А може, це якраз моя душа?!

«Пада сніг молодий, театральний...»

Пада сніг молодий, театральний.
В тебе сміх як на гріх аморальний.
Ти впадеш. Я впаду. Ми впадем
В ефемерний зимовий едем.
Пада сміх, золотий і фатальний.

Я до тебе наймуся, мов раб.
Я на тебе так тяжко заслаб.
Буду в плузі покійно ходити.
Буду люто і круто любити,
Аби ти лиш світилась. Була б!

Мініатюри

Книжки

А найкраще мені поміж них —

Моїх тихих задуманих книг,
Між гробухів й тонюніх книжок,
Де закладка, де жовтий ріжок,
Де Паскаль, де Монтень, а де Свіфт —
Треба мудрим іти на той світ...

Віра

Розправлю крила мертвому метелику,
Він, як і я, ще полетить...

Справедливість

В справедливості не завжди очі видющі,
Та й живе вона довше за нас.

Зі сценарію «Хліб і до хліба», 1973

«Отак живу. Живим життям живого...»

Отак живу. Живим життям живого.
Отак живу. Розпроклято живу.
Краду свічки, краду свічки у Бога
І долю розриваю не по шву...

«Як за пазухою в Господа Бога...»

Як за пазухою в Господа Бога,
День такий гарний стоїть.
І душа моя, квола й убога,
Так болить, як їй треба болить...

Метелики

*Присвячую геніальному мініатюристи, нашому
сучасникові Миколі СЯДРИСТОМУ, якого шанують
менше вдома, а більше за кордоном.*

І нічого більше не сталося:
По двох місяцях дощових
У сонячну п'ятницю
Два білих як світ метелики
Один одного перепурхують

«Сонце одної ночі...»

Сонце одної ночі

Місяць в одному дневі
Сонце і місяць – це очі
Очі твої черешневі.

«Мамалига...»

Мамалига
Мама лига
Тато лига
Добра в мами
Мамалига.

Бюрократія

5-го прийшла постанова
Щоб до 4-го виконати
Відрапортую 6-го
Перевиконаємо до 1-го.

Нетерпеливиця

Іде нетерпеливиця ця
Така нетерпеливиця

Їй так нетерпеливиться
Знайти нетерпеливця.

«Найкраща музика – це тиша...»

Найкраща музика – це тиша,
Найтихіша тиша, тиша з тиш,
Коли лиш серце громом дише,
То ти до мене прилетиш.

Дипломатія

Хлопці з юпітерною смагою
Під столом, нога за ногою,
Під столом буцаються ногами,
Коли за столом не можна рогами.

Міль

Хто в президії сидить?
Міль з президії летить,
Ген літає, перелітує,
Бо в президії еліта є...

Міль в президії сидить...

«Несита слава всім насититься...»

Несита слава всім насититься
Не гребує й моїм пером.
Вона ковтнула Ненаситця
І не поGREбує Дніпром.

«Великі безкрилі істоти...»

Великі безкрилі істоти
Вбивають маленьких крилатих.
Ця істина хижа достоту
Нас буде довіку вбивати.

«Міссісіпі Міссурочка...»

Міссісіпі Міссурочка
Чи то півень чи курочка.
Я не півень не курочка
Міссісіпі Міссурочка.

«Вік як вік...»

Вік як вік
І як же витримає
Чоловік?!

«Долу ай – повен місяць по-татарськи...»

Долу ай – повен місяць по-татарськи...
Повна повня
Діє на християн
Але як вона діє
На мусульман
Вони ж з місяцем
Запанібрата
Особливо фундаменталісти
Повен місяць
Стоїть над душею
Іржаві голки виймає з душі

«Вже душа задубіла і тіло...»

Вже душа задубіла і тіло

Десь поділось весняне тепло
На Зелені святки потепліло
А то якось нелюдськи було

«Знов сірий прийшов...»

Знов сірий прийшов
Від сірого ще сіріший
Бо встала за ним облогом
Суцільна така сирота
Сире все було і мокре
А в цього статут ще сиріший
І Страмота Страмота
І кожна душа – сирота

«Українцы й українці...»

Українцы й українці
Ворогують поодинці
Ворогують і гуртами
Зляться хижими хортами
Коли бомжі коли принци
Українці й українцы
Претенденти в Президенти
Користають ці моменти

Кандидати в депутати
Теж шукають куди стати
Порозвів їх Сатана
А вітчизна в них одна
Не одна у них дорога
До України і до Бога

«**Чогось головка заболіла...**»

Чогось головка заболіла
В архістратига Михаїла.

І він подумав: що за гандж?
І вийняв з лоба помаранч.

Так Зевс колись зродив Пал ладу.
І все у них було до ладу.

І Зевс чолом так розродився,
Аби світ мудрістю світився.

Ну й що, що в нього в той момент
Американський був акцент?!

Чи ти вже зрозуміти встиг —
Нам допоміг архістратиг!

Отож берись скоріш до діла,
Відсторони брехла й дебіла,

Аби головка не боліла
В архістратига Михаїла...

Президенція

В Гуті гутники живуть
І горілочку жують
Ну і лають верть та круть
Президенцію

Тут колись робили скло
Схронів тут як тьми було
Нині творить все село
Президенцію

Спізнав гуцул Колиму
Знав і висилки й тюрму
Тепер знає лиш саму
Президенцію

Тут душа до гір звика
До смерек і до струмка
Творить тут гірська ріка
Турбуленцію

Ось приїхав ім'ярек
Притулився до смерек
І занурив дзбан чи глек
В турбуленцію

Стоїть гуцул дерев'яний
Дерев'яний лиш не п'яний
А живий пускає п'яний
Турбуленцію

Ходять тут американи
І дівчата – львівські канни
Їх арканять за аркани
За потенцію

Ходять парами дівки
Просять в пана цигарки
Удвох лікують залюбки
Імпотенцію

Попав грузин в Сиктивкар
Глаз гуцулки очень кар
І попав він як Ікар
В турбуленцію

А в гуцулки вийшов син
Син гуцулистий грузин
Робить в ванні мені син

Масаженцію

У в одну з осінніх сльот
Роботящий вертольот
Теж попав у перепльот
В турбуленцію

Тут закопана підкова
З Богородчан податкова
Висне хмара цигаркова
Всю каденцію

Дивовижний випав сніг
Допоміг мені пан Біг
І здавалось я заліг
На каденцію

Та баби жалітись йдуть
Що грошей не віддають
А ліси забрав той мудь
В ПРЕзиденцію

Мене ж ректор тут поклав
Щоб я втік з усіх облав
І натхненно розпочав
Конференцію

Мене ж ректор тут поклав
Щоб я клав на весь анклав

А поклавши не наклав
У штаненцію

В пансіоні «Синьозора»
Моя душа тяжко хвора
Написала позавчора
Цю штукенцію

Просто істина

Треба істину знати просту.
Це мої перші ліки.
Кажуть: Слава Ісусу Христу!
Кажу: Слава навіки!
Треба істину знати просту
І брати її в дорогу.
Кажуть: Слава Ісусу Христу!
Кажу: Слава навіки Богу!

Вічне питання

Чому дурні ми? Бо розумні.
Чому ми бідні? Бо багаті.
Ця істина приходить в трумні —
В останній ув сосновій хаті

Невміло сіли на багатстві.
Чи то бомжуємо лінивство.
У струпах, вошах і лайдацтві
Усе батькуєм керівництво.

Ця дурість з розуму навіки
Безсмертне сипле нам насіння
І ми прямуємо – каліки —
За поколінням покоління...

Дипломатична лінія

В мирне плем'я чухи-вухи
Прийшло плем'я шобло-йобло
Наробило потерухи
Агресивне одоробло

Все що чухи крили татом
Шобло люто матом крили
Все своїм захтіли мати
Агресивні ці горили

Назву в чухів одібрали
Ті ж здалися клаповухи
Зайшли хижі як шакали
Обпиваються сивухи

І міркують як би звести
До ноги співуче плем'я
І готують хитрі тести
На покірне те нікчем'я

Кажуть чухи: це занадто
А ми ж ними не гордуєм
Може нас врятує НАТО
Бо себе ми не врятуєм

Може їм сусіди скажуть
Що вестись так некоректно
Чи підсунуть іншу лажу
Некомфортно нереспектно

А тут треба живокосту
Десь на дні знайти погорду
А тут треба дуже просто
Дати в морду просто в морду

Листопадове питання

Сенатор Лугар нині pomoже
Моєму козацькому Лугу —
Чи він оперетковий персонаж
З американського Хелуїна?!

Ось він удар точковий —
У нашу українську напругу!
Чи він путінський хитрован?
Чи він бушівська хитровина?
Чекаєте крові дітей,
Кривавиці хочете, суки,
Щоб нас знов розкидало
Від Сибіру аж до Канади.
Згодом Пилатом вмиєте
Напарфумовані руки,
Як в тридцять третьому вмили,
А ми будем конати.
Ось стратегічна точка,
Ти чуєш мене, Америко.
Зовсім не Малоросія,
Зветься вона – Україна.
Вирвемось ми без вас
Зі свого вічного смерку.
Нас порятують діти.
Дитяча душа невинна...

Є. К. Лазаренку

Що за дивна настала ера
Геолог читає
поетам Превера
Поети дивуються

Преверові вірші
Далеко кращі
принаймні не гірші
Геолог веде нас
на львівські концерти
Людкевича можна
пізнати і вмерти
«Кавказ» тут над Полтвою
Вічна зоря є
Ректор допитливо
нас прозирає
Геолог знайомить поетів
з жінками
Він відкопав їх
Гранив їх роками
Тепер діамантами
нам віддаровує
Носить на здоров'я
Коли в вас здоров'я є
Ректор веде до митців
у майстерні
Жарти дошкульні
Спічі майстерні
Вальяжність у шармі
пашить в східнякові
Крутість характеру
Магма в закові
Мені він Шашкевича
наче дарує

Підлисса уже наді
мною горує
Вбиває в мені крутія—
доробкевича
Аби був довіку я віку
Шашкевича
Як він схилявся над
душами хворими
Прикутий скабами та ше
й кондуфорами
Навік не поглинутий
хижим тим Молохом
Я знайдений теж тим
великим геологом...

М. Г. Жулинському
Епіграма

Микола Жулинський —
Макогон волинський.
В українській макітрі
При всілякому вітрі
Тре собі мак.
Хай завжди буде так!
А Галя з легкої руки
Пече для всіх маківники.

Щоб головою не поник,
Мені дістався маківник,
І то є добрим знаком,
Доки не сядем маком...

В. О. Яворівському *Епіграма*

Історика Яворницького
Бентежило його прізвище
Писане по-російськи:
– Я-вор-ницький!
І він постановив собі:
– Буду без вора!
І в пресі російській
Писався пристійно:
– Эварницький!
Політика Яворівського
Власне прізвище
не турбує —
На Яворівський округ
Він іде в депутати.
Згодом з Яворівського
полігону
З ракети – трибуни
Верховної Ради

Ракетника Кучму
Щодня запускає в космос...

І. М. Дзюбі *Епіграма*

Хоч академік і герой
Не мореплавець
він не столяр
Його не здужав геморой
То не проб'є ні руб ні доляр
На троні міг він розлягати
Та трону в нас
і не світило
На все він зирить з висоти
Маг джентльмен
супермен світило
Багато полишив рубців
На серці час
несамовитий
Між патріотів – горобців
Хіба єдин – талановитий
Міністром був
В керівнику
Світилась європейська
марка

В Патоновім корівнику
Гуманітарна він доярка
Тепер він прем'я роздає
На душу взяв тяжке берем'я
Та знає він чи лиш вдає
Що яке врем'я
таке прем'я

Берло²

Україна ще не вмерла
Хоч не було берла
Хоч її епоха клята
В глухий кут заперла

Коли скіпетра не стало
Може й не бувало
Тоді слово дивослово
Слово берлом стало

Ні корони ні держави
Ані ж того берла
Реготався світ іржавий
Заздрість його жерла

---

² Корона, держава і берло (скіпетр) – ознаки традиційної державної влади.

Слово стало за корону

Стало за державу

Скіпетром на оборону

Конец ознакомительного фрагмента.

Текст предоставлен ООО «ЛитРес».

Прочитайте эту книгу целиком, [купив полную легальную версию](#) на ЛитРес.

Безопасно оплатить книгу можно банковской картой Visa, MasterCard, Maestro, со счета мобильного телефона, с платежного терминала, в салоне МТС или Связной, через PayPal, WebMoney, Яндекс.Деньги, QIWI Кошелек, бонусными картами или другим удобным Вам способом.